

- оцінювання досягнень студентів, незалежно від того, чи вони значні чи скромні — якщо вони є результатом справжніх зусиль студента;
- оцінювання зусиль, які студенти вкладають у навчання один одного, у співпрацю;
- пропонування індивідуальних і групових завдань, які студенти виконують самостійно, проходячи етапи пошуку, відбору і критичного аналізу, узагальнення і записування результатів своїх досліджень;
- заохочення студентів до самооцінки, внаслідок якої вони краще пізнають себе, свої можливості і сфери, які потрібно розвивати (почуття власної вартості, що спирається на реальне бачення власної особи);
- ініціювання дискусій, які дають змогу студентам формулювати власні погляди і модифікувати їх;
- підтримка ініціатив та ідей, запропонованих студентами самостійно.

Багато оцінювати також те, як студент бере участь у навчальній діяльності — його активність на уроці, спосіб спілкування з товаришами, готовність до співпраці і прийняття відповідальності, дотримання правил обміну думками та інших норм поведінки на заняттях.

Ю. О. Матвієнко, асистент кафедри педагогіки та психології

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ З КУРСУ «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІКИ» (МВЕ)

У практиці вищої школи під поняттям навчального процесу традиційно розуміється діяльність, яка передбачає оволодіння загальними способами дій в сфері наукових понять, що спонукається адекватними мотивами, які можуть бути мотивами здобуття узагальнених способів дій, або мотивами власного зростання, власної вдосконаленості.¹

У вищому навчальному закладі до організаційних форм відносять: лекції, практичні заняття, семінари, індивідуальну і самостійну роботу. Сам процес навчальної діяльності охоплює як діяльність викладача (навчання), так і діяльність студентів (учіння). При чому в навчальній діяльності (учінні) обов'язково студент

¹ Зимняя И. А. Педагогическая психология. Учебник для вузов. Изд второе, доп., испр. и перераб. — М.: Издательская корпорация «Логос», 1999. — 192—193 с.

стає активним суб'єктом власної діяльності. Тому, під *учінням* ми розуміємо власну навчальну діяльність студентів.

Роль викладача складається з передачі готових знань, вмінь і навичок до організації учіння студентів (скоригувати, проконтролювати), через різні види навчальних завдань.

Так, курс МВЕ передбачає певну різноманітність навчальних завдань, які розподілено відповідно до стилю навчання студентів, що визначено нами попередньо. Під *стилем навчання* ми розуміємо сукупність форм, методів, прийомів організації власної діяльності студентів (учіння). Нагадаємо, що загальновідомими стилями навчання є: візуальний, аудіальний, фізичний, логічний, творчий.

Після проведення анкетування серед студентів III курсу факультету економіки та управління, нами було визначено, що переважній більшості студентів притаманно такі стилі навчання: візуальний (45 %), аудіальний (30 %), логічний (25 %). Як бачимо, найбільші відсотки належать візуальному стилю. Такий факт можна пояснити тим, що візуальний стиль, по-перше, ґрунтується на аудіально-візуальних особливостях мислення людини; по-друге, підсилюється застосуванням різних технічних засобів навчання в процесі професійної підготовки. Найменші відсотки належать такому стилю навчання як творчий. Це пояснюється як віковими особливостями творчого мислення, так і відсутністю можливості у студентів застосовувати «нове», використовувати «нестандартні» форми, методи, прийоми організації власної діяльності, виходячи за межі навчальних завдань.

В цих умовах сформувавши творчий стиль навчання можливо лише завдяки впровадженню в процес професійної підготовки системи навчальних завдань, зорієнтованих на його формування.

На основі узагальнених результатів визначення стилів навчання у студентів, було створено комплекс навчальних завдань, який враховував різні стилі навчання.

Результати застосування цих навчальних завдань в курсі «МВЕ» показали, що переважна більшість студентів (78 %) обирають завдання відповідно до визначеного у них стилю навчання. Так, студенти найчастіше при виборі керуються тією системою способів і прийомів власної діяльності, яка вже сформована і дозволяє виконувати навчальні завдання на високому рівні. Проте, спостерігається тенденція зміни способів і прийомів учіння під час виконання завдань. Цей факт свідчить про те, що відбувається перехід від одного стилю навчання до іншого. Така варіативність застосування способів і прийомів учіння із різних стилів, як

ми вважаємо, дозволить студентів розв'язувати навчальні завдання на якісно новому (для них) рівні.

Але виникає проблема. Якщо давати студентам завдання на вибір, то не завжди обираються завдання за високим рівнем складності. Саме доцільне поєднання різних за складністю завдань має створити оптимальні умови для формування стилів навчання.

Так, ми пропонуємо студентам завдання, які даються на самостійне опрацювання (позааудиторна робота), а вже більш складні завдання — виконувати аудиторно (індивідуальна і групова робота), оскільки під час виконання завдання можна детально зупинитись на незрозумілих питаннях.

Таким чином, орієнтування навчальних завдань з курсу «МВЕ» на визначення стилів навчання і його формування дозволить підвищити ефективність здійснення психолого-педагогічної підготовки студентів.

Л. А. Медвідь, канд. пед. наук,
доцент кафедри педагогіки та психології

З ДОСВІДУ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ З ПРЕДМЕТІВ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ЦИКЛУ В ЕКОНОМІЧНОМУ ВУЗІ

В педагогічній науці почесне місце займає контроль знань студентів у вищих навчальних закладах. Його основи були започатковані основоположником педагогіки Я. Коменським, а їх розвиток і подальше удосконалення знайшли відбиття в працях провідних сучасних науковців А. Алексюка, А. Анастасі, Л. Бурлачка, І. Булаха, Н. Волкової, В. Лозниці, С. Морозова, Н. Нікітіної, П. Підкасистого, І. Підласого, М. Радченко, В. Яқуніні та інших.

Сучасна національна освіта вимагає нових підходів до контролю і оцінки знань студентів, що передбачає розробку певної системи. Розглянемо як це питання вирішується в Київському національному економічному університеті на прикладі одного з предметів психолого-педагогічного циклу — комунікативні процеси в навчанні.

Узагальнюючи 9-річний досвід роботи в КНЕУ на трьох факультетах: фінансово-економічному, аграрного менеджменту та обліково-економічному, можна запропонувати певну систему оцінки і контролю знань, яка полягає у визначенні оптимального співвідношення видів, форм і методів контролю знань студентів на лекційних, семінарсько-практичних заняттях та виконанні ними самостійних і творчих робіт.